

- 5) (fig.) a) Ytterst oförnuftig. *Ett v-t företag.* — b) Ytterst häftig, förtviflad. *Ett v-t anfall.*

VANSINNIGHET, f. 3. 1) Det människans tillstånd, då förståndets bruk upphört och lemnat rum för inbillningskraftens förvirrande spel. — *Syn.* Vanvett, Förryckhet, Svagsinhet, Sinnessvaghet, Galenskap, Raseri, Ursinne, Kollrig-het, Vurmighet. — 2) (fig.) a) Högsta grad af oförnuft. — b) Vild, förtviflad häftighet.

VANSINNIGT, adv. 1) På ett sätt, som för-råder vansinne. *Blicka v. omkring sig.* — *Syn.* Vanvettigt. — 2) (fig.) Ytterst oförnuftigt; ytterst häftigt, förtvifladt. *Spela v. Strida v.*

VANSKAPA, v. a. 1. Göra vanskaplig. — *V-d*, part. pass. o. adj. 1. Se *Vanskaplig*.

VANSKAPING, m. 2. Se *Missfoster*.

VANSKAPNAD, m. 3. Se *Vanskaplig*.

VANSKAPLIG, a. 2. 1) Illa skapad. *En v-dvärg.* — 2) Vidunderligt ful, oformlig. — *Van-skapligt*, adv.

VANSKAPLIGHET, f. 3. Egenskapen att vara vanskaplig; vanskapligt utseende, vidunderlig ful-het, oformlighet.

VANSKLIG, vännskligg, a. 2. (af gamla verbet *Vanska*, ombyta.) 1) Ombytlig, föränderlig, ostadig, vacklande. *V. lyckna, v. halsa.* — 2) Tvifvelaktig, tvetydig, svår, kinkig, farlig. *Ett v-t företag.* *V. sak. V. ställning.* *Det ser v-t ut att kunna...*, det är föga utsigt &c.

VANSKLIGHET, f. 3. 1) Föränderlighet, ostadighet. *Lyckans v.* — 2) Tvifvelaktighet, svårighet, farlighet. *Företagets v.*

VANSKÖTA, v. a. 2. Illa sköta, missvårda. — *Vanskötande*, n. 4.

VANSKÖTSEL, m. sing. Dålig, försummad skötsel. *Han dog af v.*

VANSLÄGTAS, v. dep. 1. Blifva sämre än släkten. *V. från sina förfäder.* — *Van-slägtande*, n. 4.

VANSTÄLLA, v. a. 2. Gifva fult utseende, göra ful; förändra ens utseende, så att han icke eller med svårighet kan igenkännas. Brukas både egentl. och fig. *Han har blifvit v-ld i ansigtet af ett sabelhugg.* (Fig.) *En mängd af tryck-fel v. arbetet.* — *V-nde*, part. akt. o. adj. 1. *Ett v. ärr.* — *V-ld*, part. pass. *V. af för-skräckelse.* — *Vanställande*, n. 4. o. *Van-ställning*, f. 2.

VANT, vännt, n. 3. *Vant* kallas de tåg, som på ömse sidor stötta master och stänger på ett fartyg, och tjena för folket att äntra upp uti.

VANTE, vännte, m. 2. pl. *vantar*. 1) Af tyg sydd eller af ull stickad eller knuten betäckning för handen, med eller utan betäckning för hvarje finger särskilt (Fingervantar, Belgvantar). *Taga v-tarna på.* (Fig. sam.) *Stå ell. vara väl i v-tarna hos någon*, stå väl hos honom, äga hans ynnest. *Slå v-tarna i bordet*, ge upp staten. *Lägga v-tarna på*, bemäktiga sig. *Det går som lappa v-tar*, lätt, raskt, fort.

VANTKLÄMP, m. 2. (skepp.) Klamp, som fastnajas vid hufvudtåget af ett vant, för att der-vid belägga en löpande ända.

VANTKNOP, m. 2. (skepp.) Knop, som brukas till sprungna eller afskjutna vants lagning.

VANTLEJDARE, m. 3. (skepp.) En tågstege från däck till undervant.

VANTREFNAD, m. 3. Tillstånd, då per-son, djur, växt vantrifvas. Kan äfven brukas figurligen, t. ex.: *Konstens v. i ett ohysadt land.*

VANTRIFVAS, v. dep. 3. (böjes som *Trifvas*)

Trifvas illa, sakna trefnad. Säges om människor, djur och växter, samt äfven figurligen.

VANTRO, m. sing. Villfarande, falsk, för-vänd tro.

VANTROGEN, a. 2. neutr. — *et*. 1) Full af vantro. — 2) Som ej tror hvad som säges, upp-gifves. *Jag är v.*, tror det icke.

VANTROGENHET, f. 3. Bristande tro till något som säges, uppgifves.

VANTRÖSTA, v. n. 1. Se *Misströsta*.

VANTSTOPPARE, m. 3. (skepp.) Ett kort tåg med en knop i hvardera ändan, hvilken najas öfver ett sprunget eller afskjutet vant.

VANTVEFLING, m. 2. Se *Vefling*.

VANTYDA, v. a. 2. Se *Missstyda*.

VANTÖGA, n. 4. pl. — *ögon*. (skepp.) Öga, som formeras i midten af ett hufvudtåg och krän-ges öfver toppen.

VANVETT, n. sing. 1) Sinnessjukdom, som skiljer sig ifrån Vansinne deruti, att den yttar sig genom en mängd af osammanhängande, orim-liga idéer, hvaremot Vansinnet ofta är tyst och tanklöst. — 2) (fig.) Högsta oförnuft. *Det vore v. att vidare tänka derpå.*

VANVETTIG, a. 2. 1) Som till en del för-lorat bruket af sitt förstånd. *Jfr. Vanvett.* — 2) (fig.) Högst oförnuftig. *Man skulle vara v., om man vidare försökte.* *Ett v-t företag.*

VANVETTIGHET, f. 3. Se *Vanvett*.

VANVETTING, m. 2. Vanvettig människa.

VANVÅRD, m. sing. Försummad, bristande vård. — *Syn.* Vanskötsel, Vanhäfd, Vanvårdnad.

VANVÅRDA, v. a. 1. Illa vårda. — *Syn.* Vansköta, Missvårda, Vanhäfda, Vårdslösa, För-summa. — *Vanvårdande*, n. 4.

VANVÅRDAD, m. sing. Se *Vanvård*.

VANVÅRDE, n. 4. Ringa eller intet värde.

VANVÖRDA, v. a. 1. Ej visa tillbörlig vörd-nad. — *Syn.* Missakta.

VANVÖRDIG, a. 2. Som visar eller uttryc-ker vanvördnad, *Visa sig v. emot någon.* *V-t uppförande.* *V-a ord.*

VANVÖRDNAD, m. sing. Uppförande, som utvisar brist på vördnad för någon. — *Syn.* Sid-vördnad.

VANÄRA, f. sing. Hvad som skämmer, sätter fläck på ens ära. — *Syn.* Se *Vanheder*.

VANÄRA, v. a. 1. Se *Vanhedra*. *V. en qvinna*, kränka henne. — *V. sig*, v. r. Se *Vanhedra sig*. — *V-nde*, part. akt. o. adj. Se *Vanhederlig*.

VAPEN, vâp'n, n. 3. 1) a) (t. *Waffe*) Verk-tyg, hvarmed man antingen tillfogar fienden skada (Anfallsvapen) eller skyddar sig emot anfall (För-svarsvapen, Skyddsväpen). Se f. ö. *Hugg-, Stick-, Skott-, Livvapen. Blanka v.*, se *Blank*. *Falla ell. gripa till v.*, vâpna sig. *Lägga ned v.*, bortlägga sina vapen, såsom tecken till att man ej längre vill göra motstånd. *Föra v.*, kriga, strida. *Under v.*, beväpnad, stridsfärdig, t. ex.: *1000 man under v. Sven af v. eller Man af v.*, se *Vâpnare*. — b) Säges i utsträckt mening om de kroppsdelar, hvarmed vissa djur försvara sig eller anfalla, t. ex.: *Horn äro buffelns v.*, betar *vildsvinets*. — c) (fig.) (i plur.) Krigshär, trupper. *Han förde våra v. ända till hjertat af Tyskland. Svenska vapnen inlade ära i detta krig.* — d) (fig.) Hufvuddel af en armé, som strider med andra vapen, än de öfriga. *Ar-tilleriet är ett v. af hufvudsaklig vigt. In-fanteri är hufvudvapnet i en här. Kavalleri är ett v., som ofta gör största nytta. En armé*